

ת"פ 71288/11/18 - מדינת ישראל נגד ח.י.מ. ביתן בע"מ, מקסים ביתן, שמעון ברזילי

בית הדין האזורי לעבודה באר שבע
ת"פ 71288-11-18 מדינת ישראל נ' ח.י.מ. ביתן
בע"מ ואח'

בפני: כבוד סגן הנשיא השופט צבי פרנקל
בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד יוסי עטון

המאשימה

נגד
1. ח.י.מ. ביתן בע"מ
2. מקסים ביתן
3. שמעון ברזילי
ע"י ב"כ עוה"ד שלמה אביטן ומוריה מכלוף

הנאשמים

גזר דין

1. ביום 10.11.19 הרשעתי את הנאשמים על פי הודאתם בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום המתוקן. על פי כתב האישום המתוקן, הנאשמת היא חברה בע"מ שעיסוקה בתחום הבניה, הנאשם 2 בעלים ומנהל בנאשמת ונאשם 3 מנהל עבודה בנאשמת. במועד הרלוונטיים לכתב האישום ביצעה הנאשמת עבודות בניה בשכונת בית וגן באופקים בשני פרויקטים המכונים "פסגה דוד" ו"אופקים החדשה".

2. בביקור פיקוח של מפקחים מטעם משרד העבודה באתר פסגת דוד ביום 11.5.17 נמצאו העבירות והליקויים הבאים:

הנאשמת העסיקה עובדים בגובה שלא אובטחו במערכת מתאימה לבלימה או נפילה באמצעות רתמת בטיחות, הנאשמת לא דאגה לכך שכבלים או פתילי חשמל המונחים על פני הקרקע יוגנו באמצעי הגנה נאותים במקומות בהם עלול לעבור עליהם רכב או ציוד מכני הנדסי או במקומות בהם קיימת סכנה של פגיעה בהם. הנאשם 2 לא נקט אמצעי סבירים לשם מניעת העבירה, הנאשם 3 לא דאג לגידור שטחי העבודה ומדרכות המעבר מהם עלול ליפול אדם לעומק העולה על 2 מטר. כמו כן לא דאג הנאשם 3 שבפיגום זקפים ימצאו חיזוקים אלכסוניים במספר מספיק להבטחת יציבות הפיגום, לא דאג להתקנת משטחי עבודה כראוי, באופן שימנע התמוטטתם או שבירתם ולא דאג לגידור פתחים ברצפה על ידי אזנים או כיסויים על ידי מכסה באופן שימנע נפילת אדם.

הרשעתי את הנאשמת:

- א. בהפרת תקנה 8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) תשס"ז - 2007 - חובת שימוש בציווד להגנה בעת ביצוע עבודה בגובה.
- ב. בהפרת תקנה 165(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בניה) תשמ"ח - 1988 - כבלי חשמל.
- ג. בהפרת סעיף 225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - עונשין.
- ד. בהפרת סעיף 191 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל - 1970 - תחולת הפקודה על בניה ובניה הנדסית.

הרשעתי את הנאשם 2:

- א. בהפרת תקנה 8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) תשס"ז - 2007 - חובת שימוש בציווד להגנה בעת ביצוע עבודה בגובה.
- ב. בהפרת תקנה 165(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 - כבלי חשמל.
- ג. בהפרת סעיף 22 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - אחריות מנהל תאגיד או שותף.
- ד. בהפרת סעיף 225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - עונשין.
- ה. בהפרת סעיף 191 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - תחולת הפקודה על בניה ובניה הנדסית.

הרשעתי את הנאשם 3:

- א. בהפרת תקנה 5(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 - אחריות מנהל עבודה.
- ב. בהפרת תקנה 9(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 - גידור.
- ג. בהפרת תקנה 43(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 - חיזוק פיגום זקפים.

- ד. בהפרת תקנה 8 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 - הכשרת משטח עבודה ומדרכת מעבר.
- ה. בהפרת תקנה 79 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 - גידור פתחים.
- ו. בהפרת תקנה 225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - עונשין.
- ז. בהפרת סעיף 191 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - תחולת הפקודה על בניה ובניה הנדסית.

3. כמו כן, הרשעתי את הנאשמים בהפרת צו בטיחות:

ביום 1.6.17 נמסר לנאשמת צו בטיחות 59378 שזה לשונו:

"הנני מורה לך לגדר ללא דיחוי ולא מאוחר מיום 31.5.2017 כל משטחי עבודה בהם עלול ליפול לעומק העולה של שני מטרים. במקומות שלא ניתן לגדרם, יש לעבוד בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז - 2007 ... תוקף צו זה מידי, צו בטיחות זה יישאר בתוקפו עד סיום העבודה במקום".

בביקור שערכו פקחי משרד העבודה באתר פסגת דוד ביום 20.6.17 נמצא כי הצו הופר. הנאשם 2 לא נקט אמצעים סבירים לשם מניעת העבירה והנאשם 3 לא דאג לגידור משטחי העבודה ומדרכות מעבר מהם עלול ליפול אדם בעומק העולה על 2 מטר על ידי אזן יד, אזן תיכון ולוח רגל.

הרשעתי את הנאשמת בעבירות הבאות:

בהפרת סעיף 8(ב) לחוק ארגון ופיקוח על העבודה, תשי"ד - 1954 - ביצוע צו בטיחות.

הרשעתי את הנאשם 2:

- א. בהפרת סעיף 8(ב) לחוק ארגון ופיקוח על העבודה, תשי"ד - 1954 - ביצוע צו בטיחות.
- ב. בהפרת סעיף 36(ה) לחוק ארגון ופיקוח על העבודה, תשי"ד - 1954 - אחריות מנהל.

הרשעתי את הנאשם 3:

- א. בהפרת תקנה 5(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988, אחריות מנהל עבודה.
- ב. בהפרת תקנה 9(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 - גידור.
- ג. בהפרת סעיף 225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - עונשין.
- ד. בהפרת סעיף 191 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - תחולת הפקודה על בניה ובניה הנדסית.
4. כמו כן הרשעתי את הנאשמים בכך שבביקור שערכו הפקחים באתר אופקים החדשה ביום 11.5.17 נמצאו העבירות והליקויים הבאים:
- הנאשמת העסיקה עובדים בגובה שלא אובטחו במערכת מתאימה לבלימת או מניעת נפילה באמצעות רתמת בטיחות. הנאשם 2 לא נקט אמצעים סבירים לשם מניעת העבירה.

הרשעתי את הנאשמת בעבירות הבאות:

- א. בהפרת תקנה 8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) תשס"ז - 2007 - חובת שימוש בציוד להגנה בעת ביצוע עבודה בגובה.
- ב. בהפרת סעיף 225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - עונשין.
- ג. בהפרת סעיף 191 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - תחולת הפקודה על בניה ובניה הנדסית.

הרשעתי את הנאשם 2:

- א. בהפרת תקנה 8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) תשס"ז - 2007 - חובת שימוש בציוד להגנה בעת ביצוע עבודה בגובה.
- ב. בהפרת סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - אחריות מנהל תאגיד או שותף.
- ג. בהפרת סעיף 225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - עונשין.

ד. בהפרת סעיף 191 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל - 1970 - תחולת הפקודה על בניה ובניה הנדסית.

5. המאשימה ביקשה לגזור על הנאשמים 50% מגובה הקנס המקסימלי וכן לחייב את הנאשמים לחתום על התחייבות להימנע מהעבירות בהן הורשעו למשך שלוש שנים, כאשר טענה שיש לנאשמת 4 יחידות עבירה, לנאשם 2 - 4 יחידות עבירה ולנאשם 3 - 4 יחידות עבירה וביקשה לגזור על הנאשמת קנס בסך של 36,200 ₪, על הנאשם 2 קנס בסך של 36,200 ₪ ועל הנאשם 3 קנס בסך של 28,800 ₪.

המאשימה טענה שמדובר בעבירות חמורות שנעשו באתרי בניה, עבירות הבטיחות הן

מכת מדינה. מדובר בעבירות של עבודה בגובה, פיגומים, זקיפים, משטחי עבודה

שלעיתים קרובות כתוצאה מהפגיעה נגרמים נזקי גוף ואין להקל ראש בעבירות אלה

וכן יש לקחת את ריבוי העבירות בהן הורשעו הנאשמים. ב"כ הנאשמים טען שאישום

6 ו - 8 בכתב האישום המתוקן (האישומים כתוצאה מהביקורת ביום 11.5.17) הם

בעצם אירוע אחד כי מדובר באותו יום, באותה עבירה ובאותו מתחם, הנאשמת קראה

לכל מגרש בשם שונה, אחד "פסגת דוד" והשני "אופקים החדשה" מטעמים שיווקיים אך מדובר באותו מתחם.

באשר להפרת הצו טען ב"כ הנאשמים כי מדובר רק בעבירה אחת שקשורה

לגידור. לאור זאת ביקש הסניגור לקבוע רמת ענישה של 30% בלבד מגובה הקנס

המקסימלי ובשתי עבירות בסך הכל לכל נאשם. הנאשמים הציגו חשבוניות מהתקופה

הרלוונטית על פי החשבוניות הם השקיעו באביזרי בטיחות כך שלא היה פה ניסיון

לחסוך בעלויות. הנאשמים הציגו אישורים שביצעו הדרכה בגובה בתקופה רלוונטית.

הנאשמים טענו שמדובר בחברה משפחתית קטנה, לא נגרם נזק, הם הודו בתחילת

דיון ההוכחות וחסכו זמן שיפוטי.

6. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין יש לגזור את העונש ביחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

הנאשמים הורשעו בעבירות של דיני בטיחות בעבודה וחוק הפיקוח על העבודה. שבידיעתם השיפוטית של בתי

הדין לעבודה כי מדובר בדינים שנועדו להבטיח סביבת עבודה בטוחה, למנוע תאונות עבודה ולשמור על חייו ושלמות גופו של מי שנמצא במקום העבודה ומבצע את עבודתו, על ידיעתו השיפוטית של בית הדין לעבודה בעקבות קביעות עובדתיות שפסיקה עקיבה ורצופה במשך פרק זמן משמעותי ראו צבי פרנקל ודוד א' פרנקל **"ידיעה שיפוטית" ו"מן המפורסמות"** בבתי המשפט הכלליים ובערכאות בעלות סמכויות ייחודיות: **הדוגמה של בתי הדין לעבודה**, קרית המשפט, 11 (2018).

רק לאחרונה התייחס בית המשפט העליון בבג"ץ 5215/17 **קו לעובד נ' משרד העבודה והרווחה** פסק הדין מיום 7.4.19 לחשיבות של חוק ארגון הפיקוח על העבודה.

בסעיף 2 לפסק הדין כתבה כב' השופטת דפנה ברק-ארז:

"חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק הפיקוח או החוק) נועד להגן על שלומם ובטיחותם של עובדים ועוברי אורח במקומות עבודה. שרת העבודה (כתוארה אז) גולדה מאיר היטיבה לתאר את תכליתו בעת הדיון שהתקיים במליאת הכנסת ביום 24.5.1954 לקראת הצבעה על הצעת החוק ב"קריאה ראשונה":

"הפועל העברי ידע מאז ומתמיד לעמוד על תנאי עבודה, על תנאים סוציאליים כגון חופשה שנתית, תגמולים וכו', אך לא תמיד ידע לעמוד על זכותו העיקרית, היינו על זכותו לחיות, לפרנס את עצמו ואת משפחתו ולא להיות לנכה ולא להביא את אשתו לידי אלמנות ואת ילדיו לידי יתמות, מסיבות שאפשר למנוע בעדן [...] אין להשלול עצמנו באמונה, שאם ינקטו אמצעי זהירות מאכסמייליים והמנגנון שהחוק בא להקימו יהיה היעיל ביותר - נמנע את כל התאונות. מה שאפשר לעשות הוא למנוע את התאונות שיד אדם בהן" (ד"כ התשי"ד 1739-1741).

הדברים יפים ממש כביום אמירתם - ואין צריך לומר שכך הוא לגבי כלל העובדים הבונים את הארץ, מכאן ומשם."

בע"א 7130/01 **סולל בונה ותשתיות בע"מ נגד תנעמי**, פ"ד נח(1) כתב השופט טירקל שדיני הבטיחות בעבודה וחוק הפיקוח על העבודה הם דינים שנועדו להבטיח סביבת עבודה בטוחה, למנוע תאונות עבודה ולשמור על חייו ושלמות גופו של מי שנמצא בעבודה ומבצע את עבודתו.

החקיקה רחבה בתחום הבטיחות בעבודה מטילה על המעסיק או על האחראי במקום את האחריות לדאוג לכך כי מקום העבודה יהיה בטוח וכן שכלי העבודה והאביזרים במקום העבודה יהיו תקינים. ראו את גזר דינה של השופטת דגן - טוכמכר בת"פ 57761-02-14 **מדינת ישראל - אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ**, מיום 17.11.16.

ברע"פ 2327/19 **גוז מרסלו אדוארדו נ' מדינת ישראל** מיום 19.5.19 כתב השופט יוסף אלרון:

"למרבה הצער למרות החשיפה הציבורית לתאונות הרבות בענף הבניה ולתוצאות הטרגיות של תאונות

אלה עדין יש המזלזלים בהנחיות הבטיחות - דבר הגובה מחיר רב בחיי אדם. תאונות אלה הגובות חיי אדם אינן כורח המציאות או גזרה משמיים והן ממחישות את הצורך להקפיד הקפדה יתירה על קוצו של יו"ד בכללי הבטיחות הבניה אשר נועדו לשמור על שלומם וביטחונם של העובדים בענף. ענישה הולמת ומרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות נחוצה לשם הגברת ההרתעה ויש בה כדי לבטא את החומרה הרבה שיש לראות באי ציות לכללי הבטיחות בענף הבניה".

7. בחינת רמת הענישה הנהוגה בקשר לעבירות בטיחות בעבודה בענף הבניה מלמדת שרמת הענישה היא בין 30% לבין 50% מהקנס המקסימלי (ראו למשל את הניתוח ההפניות לפסיקה בסעיף 6 ג' בגזר דינה של הנשיאה (בדימוס) ורד שפר בת"פ 15-08-12416 מיום 3.2.19). אשר לנסיבות ביצוע העבירה, יש לקחת בחשבון את הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, את הנזק שנגרם מביצוע העבירה וכן את הסיבות שהביאו את הנאשמים לביצוע העבירה. אמנם לא נגרם כל נזק בפועל עקב מחדליהם של הנאשמים, אולם היו עלולים להיגרם נזקים חמורים ביותר עקב אי ההקפדה על הוראות הבטיחות שקבע המחוקק.

8. לעניין קביעת מתחם הענישה, יש לבחון האם מדובר במכלול של עבירות שמהוות אירוע אחד או מספר אירועים. לאחר ששמעתי את הצדדים, אני קובע שהאישום השישי והשמיני בכתב האישום המתוקן הם אירוע אחד מאחר שיש ביניהם קשר הדוק, הביקורת נערכה באותו מועד ואני מקבל את טענת הנאשמים שמדובר באותו מתחם בניה ועל כן יש לקבוע מתחם ענישה אחד לשני אישומים אלה. העבירות בוצעו במהלך אותה תקופה והתבררו באותה ביקורת של מפקחי המאשימה. מתקיים הקשר "ההדוק" שנקבע בפסיקה. הפרת צו הבטיחות, הוא אירוע נפרד.

9. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, הגעתי למסקנה שמתחם הענישה ההולם בכל הנוגע לנאשמים הוא בין 30% - 60% מהקנס המרבי. לנאשמים אין עבר פלילי ואף מדובר בחברה משפחתית ויש להתחשב בכך שהקנסות של הנאשמת והנאשם 2 משולמים מאותו כיס. הקנס הראוי לנאשמת הוא 50% מהקנס המרבי והקנס לכל נאשם הוא 40% מהקנס המרבי, החלטתי להפחית מגובה הקנס לגבי שני הנאשמים בין היתר מאחר שמדובר בחברה משפחתית קטנה ומהנימוקים שציין הסנגור.

10. משקבעתי שהאישומים 6 ו- 8 מהווים אירוע אחד, אני קובע:

שהנאשמת עברה שתי יחידות עבירה על הוראות פקודת הבטיחות בעבודה שהקנס המקסימלי הוא ₪ 14,400 ועבירה אחת של הפרת צו בטיחות בעבודה שהקנס המקסימלי הוא ₪ 29,200.

הנאשם 2 עבר שתי יחידות עבירה על הוראות פקודת הבטיחות בעבודה שהקנס המקסימלי הוא ₪ 14,400 ועבירה אחת על הוראות חוק ארגון הפיקוח על העבודה שהקנס המקסימלי הוא ₪ 29,200.

הנאשם 3 עבר שלוש יחידות עבירה על הוראות פקודת הבטיחות בעבודה שהקנס המקסימלי 14,400 ₪ ועבירה אחת של הפרת צו בטיחות בעבודה שהקנס המקסימלי הוא 14,400 ₪.

כאמור, לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הגעתי למסקנה שיש לגזור על הנאשמת 50% מגובה הקנס המרבי. הנאשמת עברה שתי יחידות עבירה של הוראות פקודת הבטיחות בעבודה, הקנס המקסימלי הוא 14,400 ₪, כך שאני גוזר על הנאשמת קנס בשיעור של 14,400 ₪ בגין הפרת שתי יחידות העבירה לפי פקודת הבטיחות בעבודה וכן קנס בשיעור של 14,600 ₪ בגין הפרת צו הבטיחות, **בסך הכל אני גוזר על הנאשמת קנס בשיעור של 29,000 ₪.**

כאמור החלטתי לגזור על הנאשם 2 קנס בשיעור 40% מהקנס המקסימלי, כך שאני גוזר על הנאשם 2 קנס בסך של 11,520 ₪ בגין הפרת שתי יחידות העבירה לפי פקודת הבטיחות בעבודה וכן קנס בשיעור של 11,600 ₪ בגין הפרת צו הבטיחות, **בסך הכל אני גוזר על הנאשם 2 קנס בשיעור של 23,200 ₪.**

כאמור החלטתי לגזור על הנאשם 3 קנס בשיעור של 40% מגובה הקנס המקסימלי ועל כן אני גוזר על הנאשם 3 קנס בסך של 17,200 ₪ בגין הפרת שלוש יחידות העבירה לפי פקודת הבטיחות בעבודה וסך של 5,760 ₪ בגין הפרת צו הבטיחות בעבודה, **בסך הכל אני גוזר על הנאשם 3 קנס בסך של 22,960 ₪.**

11. כל אחד מהנאשמים יחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בה הורשע למשך שלוש שנים מהיום אחרת יישא בקנס המקסימלי.

12. אני מאפשר לנאשמים לשלם את הקנסות ב - 50 תשלומים שווים.

הנאשמת רשאית לשלם את הקנס בסך של 29,200 ב - 50 תשלומים שווים של 584 ₪ כ"א החל ביום 1.4.20 ובכל 1 בחודש שלאחר מכן.

הנאשם 2 רשאי לשלם את הקנס בסך של 23,200 ₪ ב - 50 תשלומים שווים של 464 ₪ כ"א החל ביום 1.4.20 ובכל 1 בחודש שלאחר מכן.

הנאשם 3 רשאי לשלם את הקנס בסך של 22,960 ₪ ב - 50 תשלומים שווים של 459.20 ₪ כ"א, החל ביום 1.4.20 ובכל 1 בחודש שלאחר מכן.

אם אחד התשלומים לא ישולם במועד, תעמוד יתרת הקנס שלא שולמה לפירעון מיד. הנאשמים מופנים למזכירות בית הדין לקבלת שוברי תשלום ולחתימה על התחייבויות. נאשם שלא יחתום על התחייבות עד ליום 1.4.20, ייקנס בקנס של 10,000 ₪ נוספים.

13. זכות ערעור כדין.

14. לבקשת באי כוח הצדדים המזכירות תשלח את גזר הדין גם באמצעות מכשיר הפקסימיליה וגם בדואר רשום.

ניתן היום, י"ד שבט תש"פ, 09 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.